

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10Co/114/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114213184
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8114213184.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a členov senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Jozefa Škraba v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, proti žalovanej: E. P., L.. X.X.XXXX, J. G.M. XXX XX, F. X, zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, Svidník 089 01, o návrhu žalovanej na povolenie obnovy konania, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 10C/191/2014-34 zo dňa 3.6.2015 v spojení s opravným uznesením č. k. 10C/191/2014-85 zo dňa 4.10.2016, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie Okresného súdu Prešov č. k. 10C/191/2014-34 zo dňa 3.6.2015 v spojení s opravným uznesením č. k. 10C/191/2014-85 zo dňa 4.10.2016.

Žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením v spojení s opravným uznesením Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) návrh na povolenie obnovy konania zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

2. Vychádzal zo zistenia, že návrhom podaným na súde dňa 09.05.2014, navrhol žalovaný povoliť obnovu konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14Ro 143/2011. Vo veci bolo vykonané dokazovanie výsluchom žalobcu, oboznámením obsahu spisu Okresného súdu Prešov sp. zn. 14Ro 143/2011, rozsudku súdu z 27.6.2000, ako aj ostatného spisového materiálu, pričom bolo zistené, že na súde bol dňa 26.06.2011 podaný návrh žalobcu v konaní proti žalovanému o zaplatenie sumy 4.579,23 Eur, na základe ktorého uplatnil žalobca právo na zaplatenie dlžnej sumy od žalovaného z dôvodu neplnenia jeho povinností zo zmluvy o úvere. V tejto veci bola pripojená zmluva o úvere, prehľad splátok a úverové podmienky, pričom tunajší súd vydal dňa 29.06.2011 platobný rozkaz, v ktorom zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 4.564,19 Eur. Predmetný platobný rozkaz bol doručený žalovanému do vlastných rúk, ktorý ho prevzal dňa 07.07.2011. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 27.07.2011. Z výsluchu žalovaného vyplynulo, že od občianskeho združenia sa v marci 2014 dozvedel o tom, že ako spotrebiteľ má priznané na základe rozhodnutí európskych súdov zvýšenú ochranu a bolo mu oznámené, že boli vydané súdne rozhodnutia, ktoré by mu privodili priaznivejšie rozhodnutie. Platobný rozkaz možno napadnúť návrhom na obnovu konania, ak možno dôvody obnovy konania vzťahovať na predpoklady, za ktorých bol vydaný. V skrátenom konaní podľa § 172 - § 174 O.s.p. sa nevykonáva dokazovanie, a preto neprichádza do úvahy aplikácia dôvodu uvedeného v § 228 ods. 1 písm. b) O.s.p., ale ani poukaz na nové dôkazy v zmysle § 228 ods. 1 písm. a) O.s.p.. Vzhľadom k tomu, že návrhom na obnovu konania môže navrhovateľ uplatňovať len také skutočnosti alebo rozhodnutia, ktoré nemohol použiť bez svojej viny v pôvodnom konaní, a pretože o nedostatku tohto procesného zavinenia nemožno hovoriť tam, kde nebol podaný odpor, je možné povoliť obnovu konania z dôvodu uvedeného v § 228 ods. 1 písm. a) O.s.p. len vtedy, ak sú tu nové skutočnosti, ktoré navrhovateľ obnovy nemohol použiť do uplynutia lehoty k podaniu odporu alebo námietok (napr. pretože o nich nevedel)

alebo ak neskoršie rozhodnutie príslušného orgánu, o ktorom sa navrhovateľ dozvedel po uplynutí lehoty k podaniu odporu, rieši inak predbežne otázku vo veci, v ktorej bol súd viazaný rozhodnutím iného orgánu (§ 135 ods. 1 O.s.p.) alebo v ktorej bol povinný z rozhodnutia iného orgánu vychádzať (§ 135 ods. 2 O.s.p.). (Rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. Cpj/67/82). Obdobne ten istý Najvyšší súd ČR v rozhodnutí sp. zn. 20Cdo/322/98 uviedol, že okolnosť, že odôvodnenie nálezu Ústavného súdu zahŕňa posúdenie právnej otázky, ktorú odvolací súd posúdil v inej veci skôr inak, nerobí z nálezu rozhodnutie, ktoré by bolo dôvodom obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. a) O.s.p. Za dôvod pre povolenie návrhu na obnovu konania je možné považovať len také nové rozhodnutie iného súdu alebo ďalšieho príslušného orgánu, ktoré bolo vydané v čase pôvodného konania a ktoré nemohol účastník bez svojej viny použiť. Môže sa jednať aj o rozhodnutie, ktoré bolo vydané až po skončení pôvodného konania, keď takéto rozhodnutie rieši skutočnosti a dôkazy, ktoré boli predmetom pôvodného konania (rieši predbežnú otázku, ktorej zodpovedanie bolo rozhodné pre výsledok pôvodného konania). Musí sa však jednať o rozhodnutie, ktoré rieši skutočnosti a dôkazy, ktoré boli predmetom pôvodného konania. Nemôže sa jednať teda o rozhodnutie týkajúce sa iných účastníkov, či iného predmetu konania, ktoré skutkovo nesúvisia s konaním, ktorého obnova sa navrhuje. V preskúmvanej veci žalovaný poukazuje na nové skutočnosti pre obnovu konania rozhodujúce, ktoré konkrétne špecifikoval v priebehu konania, a preto súd ani neskúmal, či určité rozhodnutie mohlo priviesť priaznivejšie rozhodnutie pre žalobcu v predmetnej veci, nakoľko nebolo súdu špecifikované. K bodu II. žaloby, teda že sú tu rozhodnutia všeobecných súdov rozhodujúce pre povolenie obnovy konania, súd poukázal na to, že tieto rozhodnutia, ktoré sú citované, ani v jednom prípade sa žalovaný nevyporiadal s tým, aby preukázal, že takéto rozhodnutia majú vplyv na posúdenie jeho konkrétneho nároku, resp. jeho konkrétneho právneho vzťahu, nakoľko ako vyplýva z týchto citovaných rozhodnutí. K tomu súd uviedol, že dôkazné bremeno preukázania skutočnosti, že ak by sa aj bol dozvedel žalovaný o takýchto rozhodnutiach je nutné, aby takýto návrh podal v lehote 3 mesiacov od času, kedy sa dozvedel o dôvode obnovy. Jedná sa o zákonnú lehotu, ktorú O.s.p. predpisuje pre podanie návrhu na obnovu konania a o tejto subjektívnej lehote je jej začiatok stanovený okamihom dozvedenia sa o dôvode obnovy konania, resp. subjektívnym momentom, od ktorého sa mohol dôvod obnovy konania uplatniť. Zachovanie lehoty na obnovu konania je povinný preukázať účastník konania, ktorý obnovu konania navrhuje. V danom prípade nebolo zo strany žalovaného preukázané zachovanie tejto 3-mesačnej subjektívnej lehoty, čo bol ďalší dôvod pre zamietnutie návrhu na povolenie obnovy konania. Pokiaľ sa týka bodu III. dôvodov pre povolenie obnovy konania, a to rozhodnutí Súdneho dvora európskych spoločenstiev pre povolenie obnovy konania, a to rozsudku C 40/98 až C-444/98, C 373/00, súd poukázal, že žalovaný neprodukoval žiadny dôkaz o tom, že predmetný platobný rozkaz, ktorého povolenia obnovy sa domáha, je v rozpore s rozhodnutiami uvedených súdov, absolútne sa nezmenil, konkrétne s ktorým rozhodnutím je v rozpore, prípadne v ktorej jeho časti a nevedel z akých dôvodov by sa malo jednať o rozporné rozhodnutie. Z tohto dôvodu súd dospel k záveru, že ani v prípade tohto dôvodu nie je daný dôvod na povolenie obnovy konania. Pokiaľ žalovaný nepreukázal žiaden z dôvodov, o ktoré opieral svoj návrh na povolenie obnovy konania, súd považoval za právne dôvodné predmetný návrh zamietnuť. Výrok o trovách konania vyplýva z § 150 ods. 1 O.s.p..

3. Proti uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná, keď v predmetnom právnom vzťahu ide o zmluvu medzi dodávateľom a spotrebiteľom na finančnom trhu a v zmluvnom vzťahu došlo k použitiu nekalých zmluvných podmienok a porušeniu kogentných noriem určených na ochranu spotrebiteľa. Podľa žalovanej Súdny dvor viackrát judikoval, že záväzok štátu postarať sa o to, aby nekalé podmienky spotrebiteľa nezaväzovali, vyjadrený v článku 6 Smernice Rady 93/13/EHS treba považovať za kogentné ustanovenie. Podľa odvolateľa by nemali byť žiadne pochybnosti o význame princípu právnej istoty, ktorý vyplýva z právoplatného rozhodnutia súdu. Sú však z celospoločenského hľadiska dôvody, pre ktoré je výnimočne, dôležité upustiť od tejto zásady, a to z podstatných dôvodov. Žalovaná podľa svojho odvolania nemala vedomosť o tom, že v zmluve a vo Všeobecných obchodných podmienkach sa vyskytujú neprijateľné zmluvné podmienky, o čom sa dozvedela až z podnetu Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS. Už len samotná skutočnosť, že sa objavili pochybnosti o kvalite spotrebiteľskej zmluvy, vyvolávajúce pochybnosti, či nejde o neprijateľné podmienky v jej zmluve, je podľa žalovanej relevantná z hľadiska povolenia obnovy konania. Túto skutočnosť odvolateľka nemohla podľa svojho vyjadrenia v čase vydania rozhodnutí nijako použiť, pretože ani súd, ktorý v zmysle judikatúry Súdneho dvora mal ex officio zakročiť, tak neučinil. Ak by sa súd pri vydávaní platobného rozkazu zaoberal všetkými zmluvnými podmienkami, tento návrh by sa nepodával s tým, že aj zákonodarca novelou Občianskeho súdneho poriadku č. 348/2008 reagoval na nezanedbateľný problém a súdom sa zakázalo vydávať platobné rozkazy, ak zmluva obsahuje neprijateľné podmienky.

Podľa žalovanej na povolenie obnovy konania by mali postačovať tvrdenia o existencii neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve a po povolení obnovy konania už vo veci samej na základe dokazovania by mal súd vyhodnotiť jednotlivé zmluvné podmienky so zreteľom na všetky relevantné okolnosti podľa článku 4 ods. 1 Smernice 93/13. Obnovou napádaný platobný rozkaz je z vyššie uvedených dôvodov v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora, napr. vo veci Océano Grupo Editoriale, ako aj vo veci Mostaza Claro. Z novších rozhodnutí odvolateľka poukázala na rozsudok vo veci C-618/10, Banco Español de Crédito SA c/a Joaquín Calderón Camino. To, že nepodala odpor proti platobnému rozkazu, je podľa žalovanej klasickým príkladom konania spotrebiteľa, keď priemerný spotrebiteľ nedokáže posúdiť neprijateľné zmluvné podmienky, ani nekalé obchodné praktiky v zmluvách, ktoré sú právnym základom uplatňovaného nároku a nedokáže využiť procesný inštitút na svoju obranu. Nečinnosť spotrebiteľa nemôže byť podľa žalovanej v takom prípade považovaná za konkludentný súhlas, ale je prejavom rezignácie neinformovaného spotrebiteľa, ktorý nevie o neprijateľnosti zmluvných podmienok, ktoré napriek jej absolútnej neplatnosti žalobca uplatňuje. V tejto súvislosti žalovaná dáva do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6M Cdo 9/2012 zo dňa 16.1.2013, podľa ktorého neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Podľa odvolateľky návrhom na povolenie obnovy konania v žiadnom prípade nedochádza k spochybňovaniu princípu právnej istoty a zásady res iudicatae. Naopak princíp právnej istoty pripúšťa, aby v rámci konania mimoriadnych opravných prostriedkov pre zabezpečenie ochrany práv a právom chránených záujmov účastníka boli preskúmané a prípadne aj zrušené už právoplatné rozhodnutia súdov. Pokiaľ súd vo vzťahu k subjektívnej lehote na podanie návrhu na obnovu konania argumentuje, že žalovaná nepreukázala jej zachovanie, tak k tomu žalovaná uviedla, že zákonodarca v § 230 ods. 1 O.s.p. rozlišuje pojmy „dozvedel sa“ a „mohol uplatniť“. Zákonodarca nehovorí, že návrh na obnovu konania treba podať v lehote 3 mesiacov od toho času, keď ten, kto obnovu konania navrhuje, sa dozvedel, alebo mohol dozvedieť o dôvode obnovy, ale len dozvedel sa a dodáva, alebo od času, keď ho mohol uplatniť. Tieto podmienky nemusia byť splnené súčasne, ale alternatívne. Z toho logicky podľa žalovanej vyplýva, že dôvod obnovy konania je možné uplatniť len vtedy, keď sa o ňom navrhovateľ dozvedel. Ak sa o ňom nedozvedel, nemohol ho uplatniť. Na druhej strane, ak sa aj navrhovateľ o dôvode obnovy aj dozvedel, nemusí mať vždy možnosť uplatniť ho v tej istej trojmesačnej lehote, v akej sa o obnove konania dozvedel. Inak povedané, ak sa navrhovateľ o dôvode obnovy konania aj dozvedel, ale ho nemohol uplatniť, môže návrh na obnovu konania podať v trojmesačnej lehote, ktorá plynie odo dňa, keď dôvod na obnovu konania už môže aj uplatniť, aj keď sa o ňom dozvedel už skôr, ale ho skôr uplatniť nemohol. Nie je preto dôležité to, či sa navrhovateľ mohol o dôvode obnovy dozvedieť, ale to, či sa o dôvode obnovy dozvedel. Pojem možnosť je relevantný len vo vzťahu k pojmu uplatnenie, a nie aj k pojmu dozvedenie sa. S poukazom na uvedené preto žalovaná navrhla napadnuté uznesenie zmeniť a návrhu na povolenie obnovy konania a návrhu na odklad vykonateľnosti platobného rozkazu vyhovieť.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedol, že žalovaná neuviedla žiadne rozhodnutie SDES a ESLP, ktoré by konkrétne potvrdili alebo nepriamo poukazovali pri posudzovaní obdobného prípadu, že bola priznaná pohľadávka žalobcovi na základe neprijateľných zmluvných podmienok v konkrétnej úverovej zmluve. Žalovaná taktiež žiadnym relevantným spôsobom nepreukázala, že vydanými rozhodnutiami SDES a ESLP bolo rozhodnuté o porušení individuálnych konkrétnych práv žalovanej konaním žalobcu, čo je nevyhnutnou podmienkou na povolenie obnovy v prípade podania návrhu na povolenie obnovy v zmysle § 221 ods. 1 písm. e) O.s.p.. Navyše predložené rozhodnutia SDES a ESLP boli verejne prístupné a preložené do slovenského jazyka už v čase vydania platobného rozkazu a tieto rozhodnutia v žiadnom prípade nepoukazujú na nové dôkazy a skutočnosti, ktoré by žalovaná nemohla použiť v pôvodnom konaní. Žalobca sa plne stotožňuje s názorom okresného súdu vo vzťahu k nenaplneniu dôvodov na povolenie obnovy podľa § 228 ods. 1 písm. a) O.s.p. a podľa § 228 ods. 1 O.s.p.. Žalobca je presvedčený, že subjektívna 3 mesačná zákonná lehota na podanie návrhu na obnovu konania začala žalovanej plynúť odo dňa doručenia platobného rozkazu. Žalobca preto žiada, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

5. Odvolací súd v zmysle § 470 ods. 2 Civilného sporového poriadku, prejednal vec podľa Občianskeho súdneho poriadku. Podľa tohto ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Civilný sporový poriadok nadobudol účinnosť 1.7.2016 a odvolanie žalovanej bolo podané pred týmto dátumom. V prípade žalovanej ide o právo na prejednanie odvolania, ktoré jej vzniklo podľa doterajších právnych predpisov, a teda z hľadiska princípu legitímneho očakávania i právnej istoty je treba jej odvolanie prejednať podľa právnej úpravy účinnej v čase, kedy toto bolo podané. V podmienkach právneho a demokratického štátu majú právne

normy pôsobiť zásadne do budúcnosti. Princíp právnej istoty je nepochybne neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného v čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. Súčasťou princípu právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok je aj zákaz retroaktivity, t. j. zákaz spätného pôsobenia právnych predpisov. Pokiaľ niekto konal a postupoval na základe dôvery v platný a účinný právny predpis nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný spätným pôsobením právneho predpisu alebo niektorého jeho ustanovenia. Neskorší právny predpis nemôže ukladať povinnosti, resp. meniť právny status subjektu práva spätným pôsobením právneho predpisu, ktorý v čase jeho konania neexistoval a ktorého právnou úpravu nemohol poznať. Subjekt práva už nemôže ovplyvniť svoje práva a právne postavenie nadobudnuté v minulosti.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., napadnuté uznesenie okresného súdu v spojení s opravným uznesením podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p., potvrdil ako vecne správne.

7. Odvolací súd sa v zmysle § 219 ods. 1, 2 O.s.p. stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia okresného súdu, pokiaľ konštatovali neexistenciu dôvodov na povolenie obnovy konania a na tieto v podrobnostiach odkazuje s tým, že súd prvej inštancie sa v predmetnej veci riadil správnymi právnymi úvahami a vo veci aj správne rozhodol. Na skutkových zisteniach a právnych úvahách súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Je potrebné vychádzať zo zásady záväznosti a nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia ako princípu právnej istoty a stability právnych vzťahov, ktorá je jedným zo základných princípov právneho štátu, ako aj z toho, že žalovaná nepreukázala žiaden z dôvodov, o ktorý opierala svoj návrh na povolenie obnovy konania, teda tak v zmysle § 228 ods. 1 písm. a) O.s.p., ako aj v zmysle § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p..

8. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa k najzásadnejším argumentom uvádzaným v odvolaní odvolací súd dodáva nasledovné:

9. Obnova konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, čo znamená, že ním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, a to z taxatívne stanovených dôvodov a v presne určenej lehote, ktorej zmeškanie má za následok procesnú preklúziu práva podať návrh na obnovu konania. Pri mimoriadnych opravných prostriedkoch rozoznávame subjektívne a objektívne podmienky prípustnosti toho-ktorého opravného prostriedku. Subjektívnu podmienku prípustnosti opravného prostriedku predstavuje subjekt legitimovaný na uplatnenie konkrétneho právneho prostriedku. Návrh na obnovu konania môže podať ktorýkoľvek účastník pôvodného konania, prípadne jeho právny nástupca, pričom legitimáciu na podanie návrhu na obnovu konania nemá vedľajší účastník, ani prokurátor, pokiaľ vystupoval v pôvodnom konaní. Návrh na obnovu konania treba podať v lehote 3 mesiacov od toho času, keď ten, kto obnovu navrhuje, sa dozvedel o dôvode obnovy alebo od toho času, keď ho mohol uplatniť (§ 230 ods. 1 O.s.p.).

10. Konanie o obnove prebieha v dvoch fázach. V prvej z nich (iudicium rescindens) súd skúma, či je obnova konania procesne prípustná; návrhu na obnovu konania v tejto fáze súd buď vyhovie, alebo ho zamietne. Druhá fáza (iudicium rescissorium) predstavuje nové prerokovanie a rozhodnutie vo veci. Jedným z predpokladov procesnej prípustnosti návrhu na obnovu konania, na ktoré sa zameriava súd v prvej z uvedených fáz, je aj skutočnosť, že právoplatné rozhodnutie je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskych spoločenstiev alebo iného orgánu Európskych spoločenstiev (§ 228 ods. 1 písm. e/ O.s.p.).

11. Naše národné právo neumožňuje obnoviť konanie pre rozpor s akýmkoľvek rozhodnutím, ale len s takým, kde existuje určité vecné a personálne prepojenie s konaním, ktoré sa má obnoviť. Ak teda vnútroštátne právo neumožňuje obnoviť konanie aj v iných prípadoch, potom to v zmysle zásady ekvivalencie od Slovenskej republiky nevyžaduje ani právo únieové.

12. Jedinou výnimkou, kedy Súdny dvor zakotvil povinnosť prelomiť zásadu res iudicata, je situácia, keď vnútroštátny súd rozhodne vec, ktorá nepatrí do jeho kompetencie, ale do kompetencie orgánu Európskej únie. Túto argumentačnú líniu Súdny dvor založil v rozhodnutí Lucchini. Základom tohto prípadu bola výlučná právomoc Európskej komisie rozhodovať o vyplatení štátnej pomoci. Komisia rozhodla o nevyplatení, taliansky súd (ktorý takú kompetenciu nemal), naopak, o vyplatení. Ak by vnútroštátny súd rozhodol vec, ktorá nebola v jeho právomoci, a potom by sa spoliehal na zásadu res

iudicata, výlučná právomoc komisie by bola úplne zmarená. Úniové právo preto v takom prípade obnovu konania vyžaduje - pôjde teda o prípady, keď „vnútroštátny súd zjavne prekročí rozsah právomocí, ktorý mu je priznaný pôsobením európskeho práva v rámci vnútroštátneho ústavného poriadku najmä tým, že si prisvojí právomoc, ktorá je zverená iným orgánom Európskej únie“. Súdny dvor však dodal, že rozsudok vo veci Lucchini je veľmi špecifickou výnimkou, ktorej cieľom nie je spochybníť záver, že úniové právo v zásade nevyžaduje prelomenie zásady res iudicata.

13. Z uvedeného vyplýva, že úniové právo vyžaduje od slovenského práva, aby umožnilo obnovu konania len v jednom jedinom prípade - ak vnútroštátny súd oberie o kompetenciu orgán Európskej únie. Nevyžaduje, aby bola nariadená obnova konania pre rozpor pôvodného rozhodnutia s akýmkoľvek rozhodnutím Súdneho dvora.

14. Striktný jazykový výklad § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. by mohol zvädzať k záveru, že môže ísť o rozpor s akýmkoľvek rozhodnutím Súdneho dvora. Na charakter rozhodnutia totiž zákon žiadne podmienky nekladie. Na druhej strane ale platí, že súd nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchyliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 Ústavy). Otázkou teda je, či si účel § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p., jeho systematická súvislosť alebo ústavne konformný výklad vyžadujú, aby sme sa od striktného jazykového výkladu odklonili.

15. Ustanovenie § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. bolo do slovenského právneho poriadku zaradené zákonom č. 384/2008 Z. z.. Dôvodová správa túto normu odôvodňuje výlučne už spomenutým rozsudkom Lucchini. Ten je však veľmi špecifický a týka sa len prípadu, ak vnútroštátny súd zasiahne do kompetencie orgánu Európskej únie. Rozsudok Lucchini tak neumožňuje napadnúť rozhodnutie pre rozpor s akýmkoľvek rozhodnutím. Dôvodová správa potrebu novelizácie okrem prípadu Lucchini neodôvodnila nijako inak. Z toho možno vyvodíť, že cieľom novely bolo umožniť obnovu konania len v prípadoch analogických s vecou Lucchini. Z pohľadu účelu by sa teda § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. mal vykladať skôr reštriktívne.

16. Pokiaľ ide o systematické súvislosti, tie sú, podľa názoru odvolacieho súdu, tiež pomerne jasné. Neumožňujú obnoviť konanie pre rozpor s akýmkoľvek rozhodnutím. Zo systematických súvislostí celého § 228 ods. 1 O.s.p. totiž jednoznačne vyplýva, že dôvodom na obnovu konania sú len také dôkazy, skutočnosti, rozhodnutia, trestné činy či rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré majú priamy vecný i personálny súvis s napadnutým rozhodnutím. Niet preto rozumného argumentu, prečo by sa práve písmeno e) tohto zákonného ustanovenia malo od tohto systému odkláňať a umožňovať obnovu konania aj z dôvodov, ktoré nemajú ani s účastníkmi a ani s predmetom sporu nič spoločné. Ani písmeno a) tohto ustanovenia nehovorí o tom, že sa má týkať len rozhodnutí, ktoré s vecou vecne i personálne súvisia. Ustálená judikatúra však zaujala jasný a presvedčivý názor, že takýto súvis musí existovať. Niet racionálneho dôvodu, prečo by sa rovnaké zmýšľanie ako pri písmene a) nemalo použiť aj pri písmene e).

17. Zásadu nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia, t. j. zásadu res iudicata, je možné narušiť len mimoriadne a výnimočne. Takýmto povoleným prípadom prelomenia uvedenej zásady je síce aj obnova konania, ale vzhľadom na to, že ide o zásah do princípu právnej istoty, je namieste doslovná (skôr reštriktívna) aplikácia príslušných ustanovení pri výklade prípustnosti a dôvodnosti obnovy konania. Práve takýto reštriktívny výklad by sa mal, podľa názoru odvolacieho súdu, zvoliť aj pri posudzovanej norme, nakoľko výklad, podľa ktorého by bolo možné obnoviť konanie pre rozpor s akýmkoľvek rozhodnutím Súdneho dvora (a tým v podstate bez akéhokoľvek časového obmedzenia), nielenže vyvoláva pochybnosti čo do jeho súladu s princípom právnej istoty, ale k porušeniu tohto princípu priamo smeruje. Tomuto porušeniu sa pritom dá ľahko vyhnúť, reštriktívnym výkladom, na ktorý nabáda aj náš ústavný súd. Nie je totiž možné zákon uplatňovať tak, aby došlo k porušeniu ústavných princíпов len z dôvodu legislatívnej nejasnosti textu, ktorú možno odstrániť výkladom v zmysle čl. 152 ods. 4 Ústavy.

18. Obnova konania nie je opravným prostriedkom, ktorým možno dosiahnuť nápravu nesprávnosti súdneho rozhodnutia, ktorá má pôvod v nesprávnom postupe súdu alebo je výsledkom nesprávneho právneho posúdenia veci (s výnimkou § 228 ods. 1 písm. c), e) O.s.p.). Na nápravu nesprávneho rozhodnutia v takýchto prípadoch slúži odvolanie (ako riadny opravný prostriedok proti neprávoplatnému rozhodnutiu), alebo dovolanie (mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatnému rozhodnutiu).

Obnova konania je prostriedkom na nápravu rozhodnutia, ktorého nesprávnosť spočíva v nedostatkoch v skutkovom zistení, ktoré nie sú spôsobené nesprávnou činnosťou súdu, ale okolnosťami, ktoré účastníkovi objektívne neumožňovali použiť skutočnosti, rozhodnutia a dôkazy v pôvodnom konaní, alebo nemožnosťou vykonať dôkazy v pôvodnom konaní. Skutočnosti uvedeného charakteru žalovaná v návrhu na obnovu konania neuvádza. V pôvodnom konaní mala možnosť podať i odpor, v rámci ktorého mala možnosť uviesť všetky skutočnosti, rozhodnutia a dôkazy, ktorými spochybňuje nárok žalobcu. O nedostatku procesného zavinenia spočívajúceho v tom, že účastník konania nemohol skutočnosti, rozhodnutia a dôkazy použiť v pôvodnom konaní bez svojej viny, čo zakladá dôvod obnovy v zmysle § 228 ods. 1 písm. a) O.s.p. nemožno hovoriť tam, kde účastník pred súdom prvého stupňa sa účinne procesne nebránil, a keď v rámci riadnych opravných prostriedkov takúto teraz uplatňovanú obranu nepoužil.

19. Navrhovateľka obnovy konania uvádza na zdôvodnenie svojho návrhu viacero rozhodnutí Súdneho dvora EÚ. V zásade tieto rozhodnutia sa týkajú povinnosti členských štátov Európskej únie dosiahnuť, aby povinnosti uložené Smernicou Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, boli plnené. Nevyplyva z nich, že by právoplatné rozhodnutie súdu, vydané v pôvodnom konaní, bolo s nimi v rozpore. Z uvedeného dôvodu tu nie je ani predpoklad pre povolenie obnovy konania z hľadiska ust. § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p..

20. Odvolací súd dodáva, že ani predložené rozsudky súdov Slovenskej republiky nie sú právne významné pre danú vec, keďže sudcovia Slovenskej republiky rozhodujú nezávisle v súlade s čl. 144 Ústavy SR, sú viazaní Ústavou, Ústavným zákonom, Medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2, 5 a zákonom.

21. Žalovaná sa pritom bráni rozhodnutiami Súdneho dvora vydanými ešte pred právoplatným skončením pôvodného konania, s ktorými sa už mohla brániť už v pôvodnom konaní. Ak tak neurobila, podľa názoru odvolacieho súdu, obnovou konania sa ani nemožno zaoberať. Pri povoľovaní obnovy konania totiž platí zásada, že pokiaľ účastník zo svojej viny neuplatnil určitú skutočnosť v pôvodnom konaní, je vylúčený z ďalšieho jej uplatňovania aj s dôkazmi, ktoré majú túto skutočnosť preukázať. Nič na tom nemôže zmeniť ani fakt, že navrhovateľka obnovy je spotrebiteľ. Aj ochrana spotrebiteľa musí mať - ako to uvádza Najvyšší súd ČR - svoje medze a nemožno ju poňať ako obranu jeho ľahkomyselnosti a nezodpovednosti. V prípade, ak Súdny dvor vydal obdobné rozhodnutie po právoplatnom skončení pôvodného konania, podľa odvolacieho súdu, ani v takom prípade by obnova konania nemala byť povolená. Malo by sa totiž hľadiť nie na konkrétne rozhodnutie, ale na argumentačnú líniu. Súdny dvor sa vo svojich rozhodnutiach často odvoláva na svoje skoršie rozhodnutia. Preto by súd mal pátrať, kedy sa táto argumentačná línia začala. Keďže sa začala pred právoplatným skončením pôvodného konania, rozhodnutia, ktoré v nej pokračujú aj po právoplatnosti, by nemali byť brané do úvahy.

22. Nemenej závažnou otázkou je začiatok subjektívnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania. Tá je 3-mesačná a začína plynúť od toho času, keď ten, kto obnovu navrhuje, sa dozvedel o dôvode obnovy. Žalovaná za začiatok považuje moment skutočného dozvedenia sa o judikatúre Súdneho dvora. V tomto smere je odvolací súd toho názoru, že na plynutie tejto lehoty je významným čas zverejnenia takéhoto rozhodnutia v Úradnom vestníku EÚ. Takýto prístup je viac v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi zo zásady právnej istoty, medzi ktoré patrí požiadavka určitosti právnych situácií. Obdobný záver zaujal napríklad aj Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý konštatoval, že subjektívna lehota začína plynúť uplynutím dvadsiateho dňa od zverejnenia rozhodnutia Súdneho dvora v Úradnom vestníku EÚ, v ktorom je každé takéto rozhodnutie publikované, čím sa stáva záväzným pre každú fyzickú, ako aj právnickú osobu. V prospech tohto výkladu hovorí aj skutočnosť, že objektívna lehota nie je v prípade § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. nijako limitovaná. O to viac by sa mala reštriktívne posudzovať lehota subjektívna.

23. Za takejto situácie, keď žalovanou uvádzané skutočnosti pre ňu nemôžu prívodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci, odvolací súd napadnuté uznesenie v spojení s opravným uznesením v zmysle ust. § 219 ods. 1,2 O.s.p. ako správne potvrdil.

24. Úspech v odvolacom konaní mal žalobca. Preto mu v súlade s § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP voči žalovanej vznikol nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania, o ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto uznesenia v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

25. Rozhodnutie senátu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).